

Bebouwingsbeeld

De historische dorpskom heeft een gevarieerd bebouwingsbeeld waaronder diverse (voormalige) boerderijen van het hallehuistype uit de 18de en 19de eeuw, opgetrokken in één bouwlaag met kap en met het woongedeelte gericht naar de straat. Panden met een wolfdak en een haaks op de straat staande nokrichting en panden met een schilddak en een aan de straat evenwijdige nokrichting wisselen elkaar af. Daardoor is het beeld levendig.

Kenmerkend voor de dorpsbebouwing is het gebruik van ambachtelijke materialen (baksteen, natuursteen, hout, gebakken blauwe dakpannen) en een rustig, natuurlijk kleurenpalet. Alle panden zijn opgetrokken in baksteen, de wat voornamere panden hebben een gepleisterde plint. Een aanmerkelijk deel van de dorpspanden heeft groen-witte luiken.

Het kleurgebruik voor het schilderwerk draagt bij aan de rust en samenhang in het straatbeeld. Veel voorkomende kleuren zijn: lichtgeel tot okergeel (kozijnen), wit (raamhout) en donkergroen (luiken). Het hoeft echter geen eenheidsworst te worden. Belangrijker is dat het kleurgebruik is afgestemd op de architectuur en het materiaalgebruik van het pand zodat een harmonisch geheel ontstaat. Algemene uitgangspunten zijn:

- maak onderscheid tussen kozijnen en raamhout
- stem het kleurgebruik van de kozijnen af op dat van het lijstwerk en de goten
- laat natuurstenen elementen ongeschilderd
- Bent u voornemens om het kleurgebruik van het buitenschilderwerk van uw rijksmonument of gemeentelijk monument te wijzigen vraag dan eerst advies aan de gemeente.

Bij vele panden in de Dorpsstraat zijn nog traditionele luiken te vinden, doorgaans geschilderd in groen en wit. Deze passen goed bij het historische karakter. Gebruik daarom geen rolluiken, maar behoud de traditionele luiken.

Houd reclame-uitingen bescheiden zodat ze het straatbeeld niet overheersen. Kies bij voorkeur voor een naamsaanduiding in de vorm van losse letters of maximaal één uithangbord en houd ruiten doorzichtig.

Dorpsstraat

De Dorpsstraat is de belangrijkste straat in de dorpskern. De straat was vroeger onderdeel van de doorgaande weg tussen Zutphen en Doetinchem. Kenmerkend is het intieme, enigszins besloten karakter. Dit ontstaat door het licht gekromde beloop van de straat in combinatie met de aan beide zijden dicht aan de weg gelegen bebouwing. De meeste panden staan in een doorlopende rooilijn.

In het centrale deel van de Dorpsstraat, met name aan de westzijde, is de bebouwing compact waardoor tussenruimten vrijwel ontbreken. De straat wordt hier geflankeerd door stoepen van wisselende breedte. Door middel van verschillen in de kleur en het patroon van de bestrating is onderscheid gemaakt tussen de rijbaan en de stoepen.

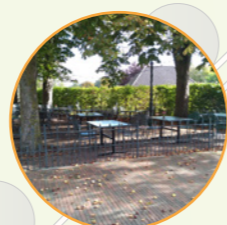
Meer westwaarts wordt de bebouwing door tussenruimten van elkaar gescheiden. Het is wenselijk deze tussenruimten zoveel mogelijk onbebouwd te laten zodat de panden niet aan elkaar gaan kleven. De panden worden hier door kleine voortuintjes gescheiden van de straat.

Bij de inrichting van de openbare ruimte dient het straatmeubilair, de straatverlichting en de wegverharding aan te sluiten bij het historische karakter van het dorpsgezicht. Kies bij klinkerwerk op uw eigen perceel ook voor gebakken klinkers en let op een goede aansluiting bij bestaand straatwerk.

Binnen het beschermd dorpsgezicht staan veel panden direct aan de openbare ruimte, waardoor erfafscheidingen ontbreken. Bij dorpspanden waar erfafscheidingen wenselijk zijn is een (beuken)haag een goede keuze. Aan de voorzijde is voor hagen maximaal 1 meter een passende hoogte. Op deze wijze blijft er zicht op de gevels die mede bepalend zijn voor het waardevolle bebouwingsbeeld.

Terrassen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de uitstraling en de sfeer binnen het beschermd dorpsgezicht. Voorwaarde is wel dat de terrassen goed ingericht zijn, een verzorgde uitstraling hebben en zich daar bevinden waar de ruimte zich ervoor leent. Kies bij afscheidingen - afhankelijk van de locatie - voor lage hagen of voor transparante varianten met een maximale hoogte van 1,2 meter, vrij van reclame-uitingen, van hoogwaardig materiaal en in een neutrale kleurstelling. Kies ook voor meubilair met een hoogwaardige uitstraling en houdt eventuele verlichting van het terras terughoudend en sfeervol.

gemeente Bronckhorst

Beschermd Dorpsgezicht Hummelo

Waarom deze (inspiratie)folder?

Hummelo is in 1993 door het rijk aangewezen als beschermd dorpsgezicht. Het dorp heeft haar historische karakter tot in onze tijd goed weten te bewaren.

Aan de Dorpsstraat staan nog vele oude monumentale panden, waaronder diverse voormalige boerderijen, terwijl het kruispunt met de Keppelseweg wordt gemarkeerd door de tegenover elkaar gelegen kerk en uitspanning De Gouden Karper. Aan de Van Heeckerenweg staat het aanzienlijke huis 's-Gravesande.

Ook het fraaie landschap ten noorden van de dorpskern aan weerszijden van het Domineespadje behoort tot beschermd dorpsgezicht; het is tevens onderdeel van de beschermde historische buitenplaats Enghuizen. Over het open gebied zijn er fraaie doorzichten naar de dorpskom en de tot het landgoed Enghuizen behorende bebouwing.

De aanwijzing als beschermd dorpsgezicht betekent dat we de cultuurhistorische waarden in een bestemmingsplan of omgevingsplan moeten beschermen en dat we bij nieuwe ontwikkelingen rekening houden met de aanwezige kwaliteiten. Het betekent niet dat het hele gebied volledig op slot zit.

De gemeente Bronckhorst wil zich samen met inwoners en andere betrokkenen inzetten om de kwaliteiten van het waardevolle dorpsgezicht Hummelo ook voor de toekomst te behouden en daar waar mogelijk te versterken. Daarom hebben we in dit document de verschillende cultuurhistorische aspecten om rekening mee te houden in beeld gebracht en kort toegelicht.

Dit document is bedoeld als een inspirerende handreiking voor eigenaren van grond en vastgoed, voor bewoners, stedenbouwkundigen, architecten en andere opstellers van plannen. Maar ook voor de gemeente zelf om te gebruiken bij het maken van plannen voor bijvoorbeeld de (her)inrichting van de openbare ruimte. Zo kunnen we samen zorgen voor een interessante, fijne leefomgeving met zijn eigen identiteit en ruimtelijke kwaliteit!

Voor vragen of informatie kunt u terecht bij de gemeente Bronckhorst.

✉ info@bronckhorst.nl | 🌐 www.bronckhorst.nl | ☎ (0575) 75 02 50

📍 Elderinkweg 2, 7255 KA Hengelo (Gld.)

Landgoed Enghuizen

De tot het landgoed Enghuizen behorende bebouwing (rentmeesterswoning en stalgebouw) ligt net buiten het beschermd dorpsgezicht. Vanwege de zichtlijnen van en naar deze panden zijn ze echter sterk beeldbepalend binnen dit deel van het dorpsgezicht. Het is dan ook van belang deze zichtlijnen open te houden.

De statige T-boerderij "Greflichem" (1864) ligt aan de oostzijde van de Greffelinkallee, dus net buiten het beschermd dorpsgezicht. De boerderij is mede van belang vanwege de fraaie doorzichten van en naar de boerderij. Het verband met het landgoed Enghuizen blijkt uit de luiken aan het voorhuis: deze zijn geschilderd in de kleuren van dit landgoed.

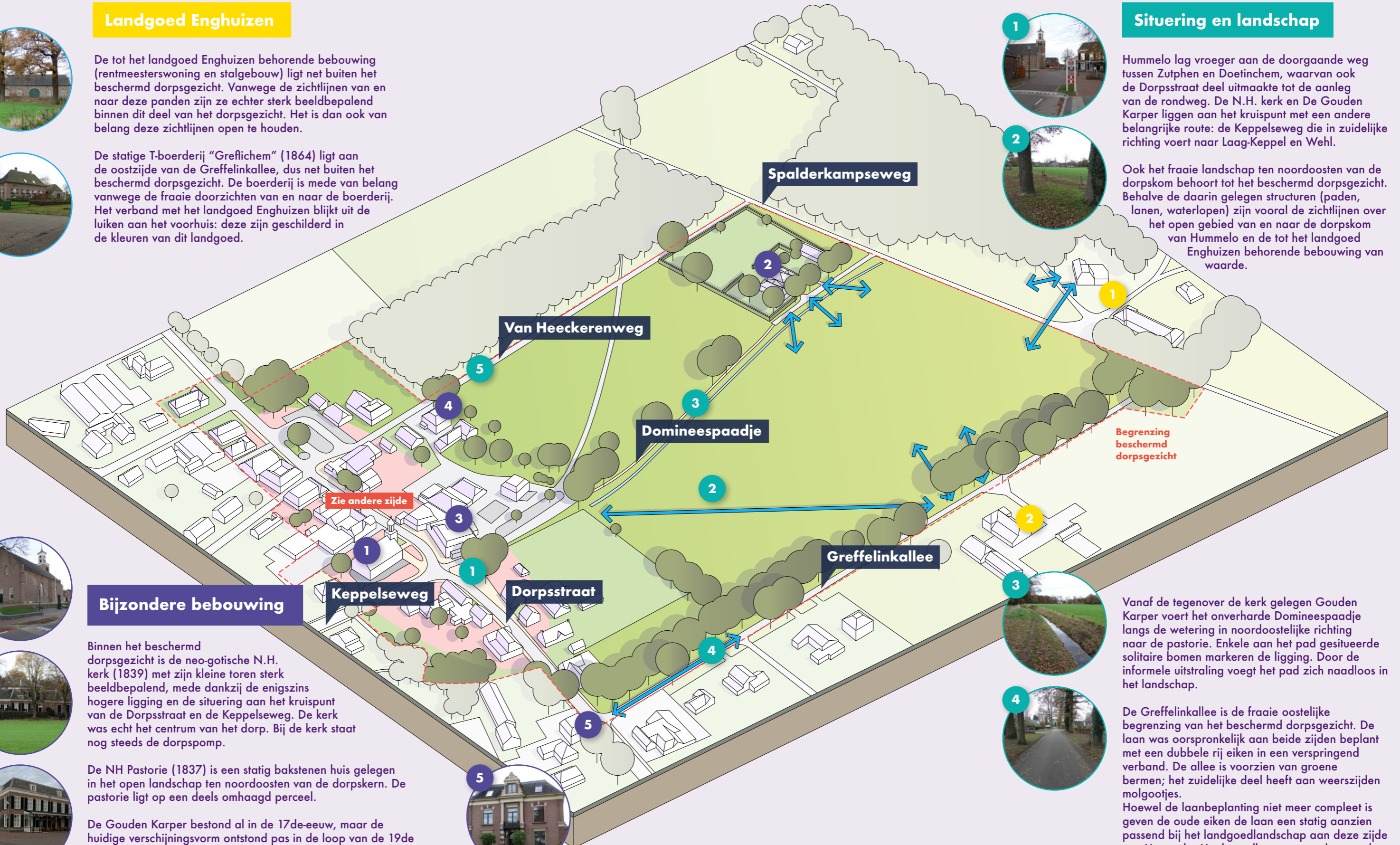
Situering en landschap

Hummelo lag vroeger aan de doorgaande weg tussen Zutphen en Doetinchem, waarvan ook de Dorpsstraat deel uitmaakte tot de aanleg van de rondweg. De N.H. kerk en De Gouden Karper liggen aan het kruispunt met een andere belangrijke route: de Keppelseweg die in zuidelijke richting voert naar Laag-Keppel en Wehl.

Ook het fraaie landschap ten noordoosten van de dorpskom behoort tot het beschermd dorpsgezicht. Behalve de daarin gelegen structuren (paden, lanen, waterlopen) zijn vooral de zichtlijnen over het open gebied van en naar de dorpskom van Hummelo en de tot het landgoed Enghuizen behorende bebouwing van waarde.

Bijzondere bebouwing

Binnen het beschermd dorpsgezicht is de neo-gotische N.H. kerk (1839) met zijn kleine toren sterk beeldbepalend, mede dankzij de enigszins hogere ligging en de situering aan het kruispunt van de Dorpsstraat en de Keppelseweg. De kerk was echt het centrum van het dorp. Bij de kerk staat nog steeds de dorpspomp.

De NH Pastorie (1837) is een statig bakstenen huis gelegen in het open landschap ten noordoosten van de dorpskern. De pastorie ligt op een deels omhaagd perceel.

De Gouden Karper bestond al in de 17de-eeuw, maar de huidige verschijningsvorm ontstond pas in de loop van de 19de eeuw. Het hotel-café-restaurant is markant gelegen aan het kruispunt van de Dorpsstraat en de Keppelseweg. Vanwege zijn omvang en statige karakter is het een opvallend pand tussen de verdere dorpsbebouwing.

Aan de Van Heeckerenweg is het witgepleisterde huis 's-Gravesande het meest opvallende pand. De voortuin is van de straat gescheiden door een smeedijzeren hekwerk, goed passend bij de statige uitstraling van de villa. Links van de villa staat een monumentale boom.

Villa Zuylenkamp is een monumentaal woonhuis uit 1893. Het huis staat precies in de as van de Greffelinkallee. Over deze allee is er een fraai zicht van en naar het huis.

Aan verschillende panden is de vroegere agrarische of andere vorm van bedrijfsvoering nog afleesbaar, zoals bij dit voormalige woon-winkelpand met pakhuis aan de Dorpsstraat 30. Voormalige winkelpuien, inrijpoorten, zaadzolders, hijsbalken e.d. maken de geschiedenis tastbaar en daarom willen we deze onderdelen graag behouden.

Vanaf de tegenover de kerk gelegen Gouden Karper voert het onverharde Domineespaadje langs de wetering in noordoostelijke richting naar de pastorie. Enkele aan het pad gesitueerde solitaire bomen markeren de ligging. Door de informele uitstraling voegt het pad zich naadloos in het landschap.

De Greffelinkallee is de fraaie oostelijke begrenzing van het beschermd dorpsgezicht. De laan was oorspronkelijk aan beide zijden beplant met een dubbele rij eiken in een verspringend verband. De allee is voorzien van groene berm; het zuidelijke deel heeft aan weerszijden molgootjes. Hoewel de laanbeplanting niet meer compleet is geven de oude eiken de laan een statig aanzien passend bij het landgoedlandschap aan deze zijde van Hummelo. Het herstellen en versterken van het laankarakter is een belangrijk aandachtspunt voor de toekomst.

De Van Heeckerenweg vormt de noordwestelijke begrenzing van het beschermd dorpsgezicht. Het zuidelijke deel is aan weerszijden bebouwd; hier is de begrenzing wat ruimer. Net als de Greffelinkallee heeft de weg groene berm met in het bebouwde deel molgoten.